

Nr 14.

Av herr **Karlsson** i Mo, om upphävande av stämpelskatten å inrikes växlar.

Bland de skattetitlar, vilka för närvarande finnas, är det få, om ens någon, som äro av allmänheten så illa tåld — i synnerhet i Norrland — som stämpelskatten å *inrikes* växlar.

Denna stämpelplikt bestämdes genom riksdagens beslut för första gången 1894, men tillfölje av det stora missnöje, som denna skatteform över allt i landet framkallade, upphävde 1898 års riksdag sitt berörda beslut av 1894.

Sedan Kungl. Maj:t under riksdagen 1903 framlagt förslag om återinförande av ifrågavarande stämpelskatt — ett förslag som riksdagen då emellertid avskog — dröjde det till år 1909, då riksdagen biföll ett av Kungl. Maj:t ånyo framlagt förslag om stämpelskatt å inrikes växlar — en skatt som sedan dess bibehållits. Förslaget väckte även då kraftigt motstånd inom riksdagen, vilket jämväl vid följande riksdagar tagit sig uttryck i flera i riksdagen väckta motioner, vilka vunnit kraftigt understöd inom riksdagens båda kamrar, ehuru detta ej varit så starkt, att motionerna vid beslutens fattande hittills erhållit majoritet, varemot riksdagen under 1912 beslöt att avlåta skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande huruvida stämpelskatten för inrikes växlar kunde upphävas och ersättning för de genom densamma inflytande medel beredas statsverket på sådant sätt, att växelstämpeln även för den närmaste framtiden kunde beräknas obehövligen för statsregleringen.

Oaktat nämnda riksdagsskrivelse blev emellertid stämpelskatten å inrikes växlar i 1913 års statsverksproposition upptagen och beräknad till 2,000,000 kronor.

Emot detta äskande väcktes motioner såväl i första som andra kammaren, vilka visserligen icke vunno riksdagens bifall, men orsaken därtill

torde kunna till huvudsaklig del sökas i den omständigheten, att det helt naturligt uppstod svårigheter att vid sista slutet av riksdagen — då motionerna där behandlades — besluta upphävandet av ett så högt beräknat skattebelopp och få detta på annat sätt ersatt i den beräknade budgeten för 1914.

Flera av de riksdagsmän, som då talade för skattens bibehållande, medgävo oförbehållsamt, att densamma var olämplig och verkade orättvist.

Under hänvisning till en av herr Palmstierna vid innevarande riksdag väckt motion och skrivelse till Kungl. Maj:t angående förlänande av större planmässighet och enhetlighet åt statsregleringsarbetet, tillåter jag mig i sammanhang härmed erinra, att den vid 1909 års riksdag — då stämpelskatten å inrikes växlar återinfördes — föreburna orsaken, att statsregleringen krävde ett slikt offer från de mindre bemedlade och ofta drygt skuldsatta — icke i själva verket då förefanns, enär det senare visat sig, att de vid sistberörda riksdag uppgjorda beräkningarna varit så missvisande, att ett överskott av icke mindre än omkring elva miljoner kronor på 1910 års statsreglering uppstått.

Om beräkningarna vid berörda tillfälle uppgjorts mera omsorgsfullt och i enlighet med de förhållanden, som förelågo och bort följas, så hade säkerligen stämpelskatten å inrikes växlar nu icke varit införd.

De skäl, som mot denna stämpelavgift ständigt framhållits, hava också varit tungt vägande. Med växelskatten träffar man uppenbarligen icke kapitalet — den mera förmögne medborgaren — vilken givetvis är i tillfälle att erlägga betalning för inköpta varor kontant, och i regel icke är i behov att begagna sig av s. k. låneväxlar — »gjorda växlar» — för att få sitt penningbehov fyllt.

Däremot nödgas de mindre bemedlade i regel begagna sig av växlar såväl vid varuköp som i och för anskaffande av behövliga kontanta medel, och skatten kännes för dem så mycket mera tryckande som växlarne ofta icke kunna å förfallotiden infrias, utan varje tredje månad »omsättas» med relativt små avbetalningar, vilka ej så sällan måste göras med nya växellån.

Det blir sålunda en *skuld* som beskattas, ehuru växellånet såsom känt därjämte drabbas av en räntefot, som i vårt land är så hög — för närvarande 6—8 procent — att den mindre bemedlade låntagaren har mer än svårt att gälda densamma.

Man har häremot visserligen framhållit, att låntagaren bör kunna fylla sina lånebehov med användande av skuldförbindelser — vilka äro fria från stämpel — men då långgivaren — banken — i vanligaste fall

kräver växeln som lånehandling — för rediskontering och av andra anledningar — är det givet att lånesökanden nödgas föga sig däri och presentera växeln för erhållande av det för honom nödvändiga kapitalet samt förty även underkasta sig särskild beskattning å lånebeloppet, ofta — såsom jag redan framhållit — flera gånger per år.

Dessa låneväxlar omfatta också en avsevärd övervägande del av de växlar, som diskonteras i landets penninginrättningar såväl i fråga om antalet som beträffande sammanlagda penningbeloppet.

På grund av vad jag sålunda anfört vågar jag vördsammast hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i förordningen den 18 september 1909 angående stämpelavgift, att stämpelskatt å inrikes växlar ej längre måtte utgå.

Stockholm den 22 januari 1915.

Karl Karlsson, Mo.

I motionens syfte instämma:

Johan Olofsson.

J. R. Sundström.

Nils Olsson i Rödningberg.

Emil Molin, Dombäcksmark.
